

bevise i den Bemærkning, man har gjort, at man igjennem Valgloven har forøkket det Ord „uberygtet“, som findes samme Sted; thi der er der aabenbart Spørgsmaal om et Begreb, der er Spørgsmaal om Noget, hvorom man kan være af forskellige Meninger, i alt Fald med Hensyn til Udstrækningen, men her ser jeg ikke Andet, end at der foreligger Spørgsmaal om den Kjendsgjæring: Har den Vedkommende faaet Understøttelse eller ikke, og deraf afhænger, forekommer det mig, Anvendeligheden eller Ikke-Anvendeligheden af Grundlovens Regel. Der blev hin Aften ogsaa af et æret Medlem, der nu sidder her tæt ved mig, det ærede Medlem for Bornholms Amts 1ste Valgkreds (Kofod), ønsket en Forandring i Lovforslaget, saaledes at den Understøttelse, der nærmest er omhandlet i Fattiglovsforslagets § 26, maatte fritages for at have samme Virkning som al øvrig Fattigunderstøttelse. Dette kunde der i og for sig i de andre civile Spørgsmaal ikke være Noget til Ginder for, men det forekommer mig, at det ærede Medlem ikke ad denne Vej og lad mig sige, da der er Flere, som hade ytret saadanne Rænk, at man vistnok ikke ad denne Vej kan komme ud over den Bestemmelse, som Grundloven sætter; thi, hvorledes man nu end dømmes om Sygehjælp og de dermed i Forbindelse staaende Bestemmelser i Forslagets § 26, er og bliver det dog Fattighjælp, og det var i alt Fald Fattighjælp paa den Tid, da Bestemmelsen i Grundloven blev givet; den Gang tvivlede intet Menneske om, at det var Fattighjælp. Men jeg sagde før, at dette Spørgsmaal er et gammelt Spørgsmaal, jeg henviste til, at det var samtidigt med Grundloven, og jeg gjorde dette, fordi der netop foreligger Vidnesbyrd under selve Grundlovsforhandlingerne om, at de samme Rænk den Gang vare levende og have været fremme i Diskussionen, men ere blevne enten afviste eller negtede under selve Forhandlingen. Det staaer derfor for mig som en Grundsatning, fra hvilken vi ikke kunne komme bort uden en Grundlovsforandring, at Fattigunderstøttelse som enten nydes eller har været nydt, og som ikke er eftergivet eller refunderet, er en absolut Hindring for Udøvelsen af Valgretten. Jeg veed, at der er Medlemmer her i Salen, som ikke dele min Anskuelse; jeg veed, at den ærede Formand ikke betragter det Lovforslag, der her foreligger, som værende af den Bestaendighed, at det kolliderer med Grundloven; men jeg har, som sagt, gjort mig al Umage for at komme til en anden Opfattelse end den, jeg har, og jeg kan ikke se rettere, end at dette Lovforslag forsøger at seile udenom den Bestemmelse i Grundlovens § 30, som der her er Spørgsmaal om. Jeg skal i den Henseende bemærke, at ogsaa jeg lægger Vægt paa, at Grundloven siger, at Understøttelsen skal være eftergivet. I Ordet „eftergive“ ligger en udtrykkelig Tilkendegivelse af en Frivillighed, som

man paa ingen mulig Maade kan sige er tilstede i nærværende Lovforslags Rænk, thi denne er aabenbart den at tvinge den vedkommende Kommunalbestyrelse til at eftergive, hvad enten den vil eller ikke vil, og dette er efter min Mening ikke kongruent med den Bestemmelse, som findes i Grundlovens § 30. Desuden, hvad kræver Grundloven? Den kræver ikke Andet, end hvad der er en almindelig og i mange andre Forhold anerkjendt Bestaendel af vor hele offentlige Ret, nemlig at Ingen, der ikke er uafhængig i sin økonomiske Stilling og selvstændig, har Udgang til at faae Del i de offentlige Anliggender. Det er en Grundsatning, som findes paa mangfoldige andre Steder, og jeg tror, at den er berettiget, ligesom jeg ikke tvivler om, at det er Grundlovens Rænk at fastholde den. Da denne Bestemmelse i § 30 var vedtagen, kom der ved den næste samtidige Behandling af Valgloven et Forslag frem, lydende omtrent som dette. Den daværende Formand vilde ikke modtage det, fordi ogsaa han mente, at det var grundlovsstridigt — Grundloven var nemlig den Gang vedtagen — og han fandt i den Henseende ikke saa liden Understøttelse fra forskellige af Tingets Medlemmer, navnlig ogsaa hos Ordføreren. Jeg erkender, som sagt, at, naar man vil betragte disse Bestemmelser fra den rent civilretlige Side, er der Intet derimod at sige, navnlig ikke, at dette Lovforslag strider imod Grundloven, men jeg kan ikke overbevise mig om, hvorvidt man dog ikke med dette Lovforslag berøver en af de i Grundloven stillede Betingelser baade sin Rækkeevne og sin Intetstillet. Det er ikke, fordi jeg ikke ligesaa vel som ethvert af de ærede Medlemmer har Følelsen af, at denne Regel i Grundloven paa mange Steder eller i alt Fald paa enkelte Steder kan ramme haardt, og det er derfor ikke, fordi jeg ikke har Villie til eller Ønske om at kunne fjerne Vanfærligheden, at jeg ikke kan følge med, men det er, fordi min Overbevisning tvinger mig til at se, at man ved denne Leilighed gaar Grundloven nærmere, end jeg kan anse det for at være forsvarligt. Men Grundloven har jo heller ikke gjort noget aldeles ubetinget Forbud; den har indset, at det kan gaa her, som det gaar saa tidt, at en almindelig Regel, hvor berettiget den end er, dog i enkelte Tilfælde kan falde haardt paa den enkelte Mand, og den har derfor ogsaa sagt: ja, naar Fattigunderstøttelsen er eftergivet eller den er tilbagebetalt, saa er der ikke videre at sige om, at Manden har havt Fattigunderstøttelse, og jeg tror, at dette er den rette Maade at søge at faae dette Tryk bort, som i enkelte Tilfælde kan ramme, og da navnlig ved, saavidt det staaer til os, at faae Kommunen til, naar Rimelighed og Omstændighederne tale derfor, at eftergive de Paagjældende den Fattigunderstøttelse, som de have mod-